

Biblické slovo k nadcházejícím volbám

Základ kázání: 1. Timoteovi 2:1-4

1. čtení: Skutky 23:1-5

¹ Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, díkyvdání za všechny lidi, ² za vládce a za všechny, kteří mají v rukou moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti. ³ To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který chce, ⁴ aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.

1) DVĚ ÚVODNÍ POZNÁMKY

Milí bratři, milé sestry,

čas plyne rychle a my za několik dní půjdeme opět k volbám. Budeme volit senátory, kteří jsou od nás velmi daleko a které osobně – domnívám se – ani neznáme. Naproti tomu budeme také volit obecní zastupitele, kteří žijí vedle nás, s kterými se setkáváme, které povětšinou známe dlouho a dobře. Zvolíme zastupitele, s kterými další čtyři roky budeme přicházet do kontaktu na různých úrovních a kteří budou řídit chod našich obcí, a tím budou ovlivňovat náš pospolitý i osobní život.

Z toho důvodu se chci dnes zaměřit na to, jak Boží slovo promlouvá do vztahu křesťana k volbám. Jak usměrňuje náš vztah k námi voleným zástupcům. Jak Písmo kultivuje náš vztah k těm, kteří jsou „v moci postavení“.

Dvě věci chci předeslat hned na úvod: Toto kázání není ani výslovná, ani skrytá předvolební kampaň. Bůh ví, že k tomu mám na hony daleko, abych zneužíval kazatelnu k šíření vlastních názorů a osobních preferencí! Na to se příliš bojím Boha zarmoutit a rozzlobit. Pokud se tedy budete domnívat, že doporučuji toho, či naopak nedoporučuji onoho kandidáta na post zastupitele obce, pak se jednoduše budete šeredně mýlit. K tomu kazatelnu nikdy nezneužiji. Navíc předvolební kampaň může vést jen ten, kdo je bytostně přesvědčen o tom, kdo má u kormidla být. Anebo ten, komu za to kandidáti platí. Já nepatřím k žádné z těchto dvou skupin lidí.

A s tím souvisí druhá věc: Uvědomuji si velmi dobře, že ne všichni jsme občané obce Javorník. Jsou zde mnozí bratři a sestry z jiných obcí. I k vám dnes chci mluvit, nejen k javornickým. Nás všechny, jak doufám, dnes Boží slovo chytne za srdce a popožene tím správným směrem – ať už máme trvalé bydliště kdekoli.

2) JÍT ČI NEJÍT K VOLBÁM?

Takže za prvé: Máme jít k volbám? Je to vůbec k něčemu? Není to ztráta času? Změní se něco k lepšímu tím, že k volbám půjdeme? Nebo všechno zůstane při starém? Bratři a sestry, jít či nejít k volbám – to se musí každý občan starší 18 let rozhodnout sám.

Křesťan ale k volbám musí – pokud mu to tedy pokud zdraví a okolnosti dovolí. Musí! *Skutečně musí*, mohli byste opáčit? *A kdes to našel v Bibli?* Ano, já vím moc dobře, že nikde v Písmu nenalezneme výslovný příkaz: *Jděte k volebním urnám!* Na druhou stranu Bible nabízí obecné principy pro život křesťana v tomto světě, z kterých můžeme odvodit i povinnost jít k volbám. A to ještě více v situaci, ve které jsme nyní: Když lidé, kteří se ucházejí o naše hlasy, jsou ti, které známe a pozorujeme. A když právě tito lidé budou bezprostředně ovlivňovat náš život po další čtyři roky.

Lidé – ti ať si dělají, co chtějí! Ať klidně k volbám nechodí. Ale my, křesťané, v této věci musíme být zodpovědní. Musíme se chovat moudře. A moudře v tomto případě znamená jít k volebním urnám... Protože tím naplňujeme poslání zodpovědného života v našem prostředí. Přesně k tomu nás přece Písmo vede. K tomu nás zavazuje. Apoštol Pavel říká:

- ¹⁵ *Dávejte si dobrý pozor na to, jak žijete, abyste si nepočínali jako nemoudří, ale jako moudří;*
¹⁶ *nepromarněte tento čas, neboť nastaly dny zlé.* ¹⁷ *Proto nebuďte nerozumní, ale hleďte pochopit, co je vůle Páně.* (Ef 5:15-17)

A nás u této apoštolské výzvy napadne, že mluví jen o našem soukromém, maximálně rodinném životě. Ale copak to není moudré chování: Být zodpovědný, rozvážný a aktivní občan své země?

Další apel nacházíme třeba u apoštola Petra:

- ¹⁵ *ale jako je svatý ten, který vás povolal, buďte i vy svatí v celém způsobu života.* (1Pt 1:15)

My máme být svatí v celém způsobu života. Tedy ten občanský způsob život nevyjímaje. A řekněte sami: Co je moudrého a svatého na tom, když křesťan řekne: *Ale, mně je jedno, kdo bude u kormidla. Co je mi do toho? Mně se to netýká.* Jednou jsi, křesťane, občanem této země... Jednou ti, křesťane, dává stát možnost zaujmout nějaký postoj a vyjádřit se. A tak máš svůj díl zodpovědnosti za to, kdo bude na další léta utvářet život kolem tebe.

3) ALE KOHO VOLIT?

No dobře... K volbám bychom tedy měli jít. Ale koho máme volit? Komu máme dát svůj hlas? Čí jméno vhodit do urny? Když jsme na začátku roku volili hlavu státu, také jsem vás povzbuzoval, abyste šli k volbám. A jedna sestra pak doma údajně pronesla: *No, to je sice hezké... Ale kdyby nám tak pan farář řekl, koho máme volit!* Ano, tehdy to byla jiná situace. Mnoho kandidátů, které člověk navíc neznal natolik dobře, aby si mohl být stoprocentně jistý, že volí toho správného člověka.

Ale při volbách do obecních zastupitelstev je to jiné, bratři a sestry. My ty kandidáty více méně známe. A vy je znáte lépe, než je znám já sám. O to větší zodpovědnost na vás leží: Vybrat ty správné.

Takže: Koho mám volit? Podle čeho se mám rozhodnout? Podle jakého měřítko?

Někteří lidé jdou k volbám proto, že chtějí podpořit a potvrdit ty, kteří jsou nyní u moci. Jiní jdou k volbám proto, že chtějí změnu. A troufám si říct toto: Lidé obecně volí ty kandidáty, díky kterým se pak po volbách budou mít co nejlépe. Je to přirozené...

Tak co říkáte třeba na tyto předvolební úvahy: *Budu volit ty, kteří patří do mé rodiny. Pak budu mít větší zastání na obci.* Nebo: *Budu volit evangelíky, či alespoň křesťany. Ti pak budou víc pamatovat na náš sbor, na náš kostel.*

Je to správná úvaha? Nemyslím si! Není to dobrá motivace: Volit ty, kteří mi půjdou na ruku. To je sobecká motivace. A sobectví je hřích, s kterým musíme bojovat dnes a denně. A tedy i při rozhodování, kterého kandidáta budeme volit.

Naší touhou má být, aby se Boží vůle zde na zemi děla stejně, jako se děje v nebi. Je to tak? Za to se přece modlíme téměř každý den – slovy Pána Ježíše. My si přece přejeme, aby se prosadily Boží rády, Boží právo, a Boží spravedlnost – a to nejen v nás, ale také kolem nás. Biblický verš, který náš sbor provází rokem 2018, zní:

- *Hospodin si postavil trůn na nebesích, všemu vládne svou královskou mocí.* (Ž 103:19)

A Bůh vládne, prosazuje svou vůli ve světě právě skrze ty, kteří jsou v moci postavení. Proto se musíme snažit volit ty, kteří budou nejlépe a nejvíce prosazovat Boží právo a jeho spravedlnost v naší zemi. A kteří podle těchto Božích dobrých nařízení také sami budou žít. Protože ten, kdo sám osobně Boží zákon za nic nemá, bude těžko jednat podle Božího zákona v úřadu, do kterého nastoupí. Kdo například v osobním životě nemá problém chytře krást, pak se zřejmě o totéž bude snažit i ve svém úřadu. Akorát ve větší míře.

Bratři a sestry, jen aby na nás neplatilo slovo proroka Ozeáše, skrze kterého si stěžuje Hospodin na svůj lid:

- ⁴ *Krále si ustanovili, ale beze mne, dosadili velmože, ale já se k nim neznám.* (Oz 8:3-4)

Jen abychom nebyli zodpovědní za to, že na naše obce budou platit ta strašná slova, která Izajáš pronesl o Jeruzalému:

- ²¹ *Běda! Nevěstkou se stalo město věrné! Bývalo plné práva, přebývala v něm spravedlnost, teď jsou v něm vrahové.* ²³ *Tvoji velmoži jsou umíněnci, spolčenci zlodějů. Kdekdo miluje úplatek a rád bere dary; sirotkovi právo nezjednájí a pře vdovy se k nim nedostane.* (Iz 1:21-24)

Dejme tedy svůj hlas těm, kteří se svým rozhodováním a jednáním ve svém úřadu nebudou přičít Bohu a jeho vůli. V ideálním případě bychom měli volit ty, kteří volají k Hospodinu to, co při ustanovení do královského úřadu volal král Šalomoun:

- ⁹ *Kéž bys tedy dal svému služebníku srdce vnímavé, aby mohl soudit tvůj lid a dovedl rozlišovat mezi dobrem a zlem. Neboť kdo by dokázal soudit tento tvůj lid, jemuž je tak těžko vládnout?* (1Kr 3:9)

My to ale dobře víme: Všichni jsme lidé hříšní, omylní, slabí a problematičtí. Ideální zastupitel neexistuje. (Podobně jako neexistuje ideální farář.) Otázka nezní: *Kdo z kandidátů je stejně moudrý jako král Šalomoun?* Otázka zní: *Kdo z kandidátů se k tomuto ideálu nejvíce blíží?*

Někdo z vás by se teď mohl zeptat: *Takže máme volit jen křesťany?* To netvrdím. Zním totiž takové lidi, kteří se za křesťany považují, do shromáždění chodí, ale biblické hodnoty neuznávají. A naopak znám jiné lidi, kteří se za křesťany nepovažují, ale hodnoty, které prosazují, se těm Božím velmi blíží.

Vidíte, bratři a sestry, jak je to složité. A proto se musíme nad jednotlivými kandidáty poctivě zamýšlet, než jim dáme svůj hlas. A v těchto situacích musíme také prosit Boha, aby nás správně vedl. Aby nám dal dostatek moudrosti při vybírání těch správných lidí. Když se křesťané modlí před výběrem kytary nebo auta, proč by se neměli vážně modlit nad volebními lístky, než je vyplněné donesou do volební místnosti?

Shrnuto, podtrženo: Křesťane, jdi k volbám a poctivě vyber – s Boží pomocí a v Boží moudrosti – toho správného kandidáta.

4) NENADÁVAT!

A teď ještě k tomu, co přijde po volbách... Může se totiž jednoduše stát, že nebude nakonec zvolen ten kandidát, který se nám zdál jako ten nejlepší, nejspravedlivější, nejmoudřejší, nejlaskavější, nejschopnější, nejspořádanější, atd.

Co potom? Budeme se cítit uražení a podvedení? Budeme trucovat? Budeme si stěžovat lidem kolem nás? Budeme dávat okatě najevo, že toto nejsou lidé, kterým jsme fandili? Přestaneme spolupracovat s vedením obce? Budeme jim počítat každou chybu a zapisovat si každý jejich přešlap? Nenecháme na nich nit suchou? Budeme je dokonce pomlouvat nebo se jim vysmívat? Budeme se k nim (ať už v jejich přítomnosti, či v jejich nepřítomnosti) chovat hnusně?

Bratři a sestry, k takovému chování by se křesťan neměl nikdy snížit. Vždyť takové jednání vůči komukoli je hříšné. Copak Písmo neříká:

- ²⁹ *Z vašich úst ať nevyjde ani jedno špatné slovo, ale vždy jen dobré, které by pomohlo, kde je třeba, a tak posluchačům přineslo milost.* (Ef 4:29)

Ale v Božích očích je to ještě větší hřích, když se zle chováme k těm, kteří mají v rukou moc. Neříkám, že bychom s takovými lidmi nemohli vést věcnou debatu, aby ještě lépe dělali svou práci než doposud. Neříkám, že nikdy nemůžeme být kritičtí. Žádnou slepou a hloupou poslušnost od nás Bůh nechce.

Ale na druhou stranu: Takové zlé chování, které jsem popsal, je hřích proti Bohu. Protože v posledku – ať se nám to líbí, či nelíbí – každá vláda je od Boha. Tak to výslovně říká třeba apoštol Pavel:

- ¹ *Každý ať se podřizuje vládní moci, neboť není moci, leč od Boha. Ty, které jsou, jsou zřízeny od Boha,* ² *takže ten, kdo se staví proti vládnoucí moci, vzpírá se Božímu řádu. Kdo se takto vzpírá, přivolává na sebe soud.* (Ř 13:1-2)

A to potvrzuje i Pán Ježíš. Když stojí na soudu, Pilát se ho ptá:

- ¹⁰ *"Nemluvíš se mnou? Nevíš, že mám moc tě propustit, a mám moc tě ukřižovat?"* ¹¹ *Ježíš odpověděl: "Neměl bys nade mnou žádnou moc, kdyby ti nebyla dána shůry."* (J 19:10-11)

Ano, to je ten Pilát, který dokázal krvavě potlačit židovská povstání. (Sk 13:1) To je ten Pilát, který nechal Ježíše pověsit na kříž. A i jemu Ježíš potvrzuje, že je Bohem ustanoven do svého úřadu.

To znamená: Pokud se vysmíváš, uměle hledáš chyby a slabosti, nadáváš, urážíš, jsi zlý vůči těm, kteří jsou nad tebou, pak se tím proviňuješ proti Bohu. Protože je to Bůh, který dopustil, že teď je u kormidla ten a zítra někdo jiný. Je to Bůh, který skrze tyto vlády vede svět. A takovým škaredým chováním zpochybňuješ jeho moudré rozhodnutí a prozřetelné jednání.

Hospodin ve svém Zákonu vyřizuje svému lidu, tedy i nám:

- ²⁷ *Nebudeš zlořečit Bohu ani nebudeš proklínat předáka ve svém lidu.* (Ex 22:27)

Tento verš jednou uplatnil apoštol Pavel. A to sám na sobě. To jsme slyšeli v prvním čtení, kde se Pavel slovně obořil na velekněze. Ale to jen proto, že nevěděl, že zrovna ten člověk je předák lidu. Úmyslně by příkaz Zákona nepřekročil, i když z našeho pohledu by k tomu měl právo. Velekněz ho nechal udeřit do tváře – v rozporu s Mojžíšovým zákonem. Ale pořád je to velekněz! A Pavel ví,

- *že je psáno: 'Nebudeš tupit vládce svého lidu.'* (Sk 23:1-5)

Apoštol Pavel, který si s židovskými i pohanskými úřady užil své, vybízí svého učedníka Tita:

- *Připomínej bratřím, ať jsou podřizeni těm, kdo mají vládu a moc, a ať je poslouchají. Ať jsou vždy hotovi jednat dobře.* (Tt 3:1)

A tak já, stejně jako Titus, vás vybízím ke stejnému jednání: Buďte podřizeni těm, kdo jsou u moci a poslouchajte je. A zároveň sami jednejte dobře – v souladu s Božím zákonem.

Samozřejmě, musím zmínit výjimku z pravidla... Ano, máme být podřízeni těm, kteří vládou. Ano, máme je poslouchat – pokud nám ovšem nenařizují myslet, říkat a dělat něco, co se Bohu nelíbí a co jej pobuřuje. Když nad těmito věcmi dumali Čeští bratři, kteří si s vrchností – jak známo – užili své, do svého vyznání víry zapsali slova církevního otce Jeronýma. Ten říká:

- *Jestliže pán poroučí věci, ježto nejsou na odpor Písmům svatým, poddán buď služebník pánu svému. Pak-li přikazuje na odpor, více poslouchej Pána duchů, nežli pána těl.*

A s tím souzní slova z dalšího našeho vyznání, Augsburského (luterského):

- *A tak jsou křesťané povinni poslouchat své úřady a podřít se zákonům, pokud nepřikazují hřešit, tu pak více sluší poslouchat Boha než lidi (Sk 5:29).*

5) MODLIT SE!

Takže: Písmo nám přísně zakazuje láteřit, nadávat, chovat se hrubě, ze zásady neposlouchat ty, kteří jsou nad námi. Ale co nám doporučuje místo toho? To máme být úplně pasivní? To ani náhodou! My, křesťané, máme být aktivní: Především v tom, že se za tyto lidi budeme přimlouvat. My se za ně musíme modlit. To jsme slyšeli z dnešního hlavního čtení:

- ¹ *Na prvním místě žádám, aby se konaly prosby, modlitby, přímlyvy, **díkůvzdání** za všechny lidi, ² za vládce a za všechny, kteří mají v rukou moc, abychom mohli žít tichým a klidným životem v opravdové zbožnosti a vážnosti.* ³ *To je dobré a vítané u našeho Spasitele Boha, který **chce,*** ⁴ *aby všichni lidé došli spásy a poznali pravdu.* (1Tm 2:1-4)

A víte, jak zní úplně poslední slova Helvétského (reformovaného) vyznání, kterého se i naše církev drží?

- *Prosíme Boha Otce našeho nejmilostivějšího v nebesích, aby požehnal vladařům lidu a veškerému lidu pro Ježíše Krista, Pána a Zachránce našeho jediného, jemuž chvála a sláva i díky činění na věky věků. Amen.*

A) Modlitba za ty, kteří vládou: To je náš prvořadý úkol. V nadávání, hubování, ve výčitkách a výsměchu, v tom všem nás kdekdo ochotně nahradí. To umí kdekterý Čech. Ale kdo nás, křesťany, nahradí v modlitbách za naše představené? Nikdo! A že je taková modlitba skutečně životně důležitá, to slyšíme z Pavlových úst, který přede všemi ostatními věcmi prosí efezské křesťany, aby se za tyto mocné lidi modlili.

Něco podobného mohl Pavel číst u proroka Jeremjáše. Ten vzkazoval svým souvěrcům, kteří byli násilím odvedeni do Babylónu:

- ⁷ *Usilujte o pokoj toho města, do něhož jsem vás přestěhoval, modlete se za ně k Hospodinu, neboť v jeho pokoji i vy budete mít pokoj.* (Jr 29:7)

B) Dále: Pavel si nepřeje, aby se za vrchnost jen u Boha přimlouvali. On žádá, abychom za tyto lidi Pánu Bohu i dobrořečili. Abychom za ně Bohu děkovali. A to už je horší. My totiž máme sklon se za tyto lidi kolikrát jen přimlouvat, jen prosit. Tím vlastně dáváme znovu a znovu najevo svou nespokojenost s nimi. Místo nadávání za ně prosíme Boha, aby jim dal moudrost, protože jsou (v našich očích) hloupí; aby jim dal rozhodnost, protože jsou (v našich očích) nerozhodní; aby jim dal touhu pracovat pro lidi, protože pracují (v našich očích) jen pro sebe a své nejbližší.

Ale kdy jsme při bohoslužbách za naše politiky děkovali Bohu? Ano, s vědomím, že nic není a nikdy nebude dokonalé... Kdy jsme za ně děkovali?

Díkůvzdání za ty, kteří jsou u moci, je důležité. Tím totiž dáváme Bohu najevo, že raději žijeme v nedokonalém řádu než v totálním chaosu. Že jsme za ten (byť nedokonalý) řád vděční. Vždycky může být hůř. Mnohem hůř! No, a také tím dáváme Bohu najevo, že si umíme všimnout těch dobrých maličkostí, které tito lidé z Božího pověření vymysleli a udělali.

C) A do třetice: My se máme modlit za to, aby nás tito lidé nepronásledovali kvůli naší víře v Ježíše Krista a kvůli naší zbožnosti. Protože ani to není samozřejmost, že můžeme v naší zemi svobodně vyznávat Pána Ježíše. Ani to nemusí trvat věčně. Je potřeba za to Bohu děkovat. A prosit jej, aby tento stav trval co nejdéle. Protože v opačném případě bychom museli být neposlušní vůči těm, kteří by nás mocí a silou nutili zřít se naší víře, opustit naše duchovní hodnoty.

A proto: My musíme Boha prosit, aby těm, kteří jsou u kormidla, změnil srdce. Aby celým svým životem patřili Pánu Ježíši, tomu Vítězi dějin, tomu Pánu pánů a věčnému Vládci. Když totiž budou patřit Pánu Ježíši, tak nejen že nás budou podporovat v naší víře a zbožnosti... Navíc se přidají k zástupu Kristem spasených. A to by měl být nejvyšší cíl našich modliteb za naše představené. Amen.